

Bramsen: Omend jeg til Dels kan være enig med den højtærede Minister i forskellige af de Udtalelser, han nu fremkommer med, forekommer det mig dog, at den højtærede Minister ikke har Øje for, at der her foreligger et Principspørgsmaal, og at det i alt Fald i dette Ting er blevet bestemt udtalt, ogsaa i Betænkningen netop om den Fabriklov, som den højtærede Minister talte om, at man ikke vilde gaa til visse Forbud, der var foreslaaede for voksne Arbejdere, ikke fordi man ikke meget vel saa, at det kunde være ønskeligt at komme til de Forhold, der tilsigtedes, men fordi man „vedblivende ønskede at holde den voksne mandlige Arbejders Arbejdstid udenfor lovbefalede Begrænsninger“. Det var Standpunktet, og i Henhold dertil er Fabrikloven vedtaget. Men saa blev der, vistnok i Anledning af Forholdene paa nogle Svovlsyrefabrikker ude paa Amager eller noget saadant, fremsat et Ønske om, at der kunde skrives ind, hvor der virkelig forelaa en ganske særlig Fare for Arbejdernes Sundhed, og det er sket i den Paragraf, den højtærede Minister paaberaaber sig. Men det er sket som en Undtagelse fra hele Fabriklovens øvrige Principper, og det er sket med den allerstørste Forsigtighed. For det første skal der være en særlig Fare for de beskæftigede Arbejders Sundhed, og saa kan der af Indenrigsministeren, men først, naar Arbejdsraadets Indstilling foreligger, sættes en Grænse for det Antal Timer, i hvilket der maa arbejdes. Men forinden skal det af Indenrigsministeren være forelagt Centralforeninger af Arbejdsgivere og Arbejdere i de under Lovens Omraade faldende Virksomheder, hvem der er indrømmet Beføjelse til at vælge Medlemmer til den faste Voldgiftsret. Denne enkelte bestemte Undtagelse fra et stort Princip er altsaa omgærdet med saa mange Forsigtighedsregler, at jeg dog, med Erkendelse af, at det er rigtigt, at den er der, og at det ogsaa er meget rigtigt, hvad Ministeren har sagt, at det i mange Tilfælde vilde være godt, om man kunde forhindre, at voksne Menneskers Arbejdskraft blev udnyttet for meget, maa mene, at man dog ikke af denne særlige Bestemmelse kan udlede det Princip, som det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J.

Pedersen) med Rette betegnede som et Udgangspunkt for Konsekvenser, som vi slet ikke er i Stand til at overse. Dette har jeg ment, det vilde være rigtigt at henlede Opmærksomheden paa, idet Fabrikloven paa forskellig Maade er blevet ført ind i denne Diskussion. Ministeren sagde, at det er meget sundhedsfarligt at lade Folk arbejde saa og saa mange Timer. Ja, men Arbejdet er ikke sundhedsfarligt, de meget sundhedsfarlige Virksomheder, der omtales i Fabrikloven, er i og for sig, selv om Arbejdstiden er kort, sundhedsfarlige. Men her er Tale om en Mængde Virksomheder, med Hensyn til hvilke Ministeren og jeg ere absolut enige om, at de i og for sig ikke er sundhedsfarlige, men kun kan blive det. Enhver Virksomhed kan blive det, hvis man overanstrenger Arbejderne. Saa kommer vi til det Princip: skal vi overlade til den voksne — jeg mener den voksne mandlige, der har været Stemning for; at det ogsaa skal gælde den voksne kvindelige — Arbejder selv at bedømme, om Sundheden lider, eller skal vi ved Lov fastsætte, at den lider? Det er Spørgsmaalet, der er Forskellen mellem det ærede Medlems (J. Pedersen) og den højtærede Ministers Standpunkt. Jeg synes, at man maa staa paa det ærede Medlems Side, som betragter det som et meget principielt Spørgsmaal, der her er fremkastet. Jeg har navnlig bedt om Ordet for dog at gøre opmærksom paa, at det ikke gaar an fra Fabrikloven at drage disse Konsekvenser. Den højtærede Minister har af en saa overordentlig Undtagelsesbestemmelse draget den Slutning, at saa kan man ogsaa bestemme Arbejdstiden i alle Lagere og Butikker o. s. v. Saa kan vi paa et eller andet Tidspunkt vente et Lovforslag, som i det hele taget forbyder Folk at arbejde mere end et vist, og sandsynligvis meget begrænset, Antal Timer. Det er det, jeg synes, man maa være berettiget til at henlede Opmærksomheden paa.

Indenrigsministeren (Rode): Hvad det ærede Medlem fremførte her, skal jeg ikke sige noget imod, men hvad jeg anførte overfor det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) af Fabrikloven, var berettiget, thi det ærede Medlem erklærede nemlig i al Almindelighed, at Lovgivnin-